

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiasă.

INSERȚIUNILE:

Pentru edată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 50 fl.
rândul cu litere garmond.

Părerii greșite.

Sibiu, 17 Decembrie n.

Cineva, care se dă de „un binevoitor al bisericii orientale românești”, își exprimă temerile, într-un articol publicat în ziarul „Românul” din Arad, numărul 260, sub titlul „Biserica orientală ungurească”, cumcă negreșit are să se înființeze și o biserică orientală ungurească, care își va recruta credincioșii din biserica orientală românească, și atunci au să urmeze, în orașe și în sate amestecate, procesele de despărțire cu privire la averile bisericesti, după cum le-am avut și le avem și acum cu biserica sârbească. De aceea, cei dela conducere să fie cu băgare de seamă și „să saneze defectele acestei biserici, cari sunt multe și esențiale”.

Nu știm, dacă avem de a face cu adevărat, numai cu un „binevoitor” al bisericii noastre, ori apoi cu un fiu al ei, cu un credincios nemulțumit al ei. În cazul prim trebuie să ne exprimăm mirarea, că bunul om are destulă vreme a-și bate capul cu biserica, care nu e a sa, în loc să caute să îndrepte aceea ce ar fi poate de îndreptat în biserica sa proprie; iar în cazul al doilea ne prinde și mai mult mirarea, că bunul fiu al bisericii nu caută să-și expună durerile și dorințele acolo, unde ar fi locul pentru ele, în corporațiunile noastre bisericesti, cu cari fiecare credincios al bisericii noastre se poate pune în legătură, — ci recurge la calea mai puțin ducătoare la scop a — publicității.

Oricine se fie însă „binevoitorul” bisericii noastre, trebuie să-și spunem, că e foarte puțin orientat, când se teme, ori când presupune, că din înființarea unei episcopii gr.-ort. maghiare se vor naște, în orașe și la sate, procese de despărțire a averilor bisericesti, cum sunt acelea pe cari le-am avut și le mai avem cu Sârbii. Altele au fost raporturile în cari ne aflam noi cu Sârbii înainte de reînființarea vechei mitropolii gr.-ort. române, și altele vor fi raporturile în cari ne vom afla cu noua episcopie gr.-ort. maghiară, dacă ar fi să se înființeze. Cu Sârbii ne aflam în comunione, la o altă contribuim pentru susținerea bisericii și pentru augmentarea fondurilor și fundațiilor. E firesc lucru deci, că după ce ne-am despărțit, după ce am sistat comuniunea, noi să ne reclamăm partea din fondurile și fundațiile la cari împreună am contribuit. Cu noua episcopie gr.-ort. maghiară, dacă se va înființa, nu am stat însă și nu stăm în nici un fel de comunione. Ea va fi o biserică nouă, cu care biserica noastră autonomă nu va avea nimic de împărțit. Nici din averile bisericesti, dar nici din credincioși n'avem să-i dăm nimica!

Dar nu averile bisericesti îi fac bătaie de cap „binevoitorului” bisericii noastre, ci aceea, că biserica gr.-ort. română „are multe și esențiale defecte”, de aici apoi perderile ei,

pentru cari „vina o poartă în mare parte preoțimea acestei biserici, și în primul loc episcopatul”.

Cari sunt aceste defecte mari și esențiale? Marele nostru „binevoitor” le înșiră rând pe rând. Le comunicăm și noi cetitorilor noștri, făcându-ne la fiecare din ele observațiile necesare.

Un mare și esențial defect e, că diezele sunt prea mari, lucru pe care l'a constatat și congresul național bisericesc, când a decretat înmulțirea lor încă cu trei: în Cluj, Timișoara și Oradea mare, dar executarea concluzelor referitoare la înmulțirea episcopilor nu s'a făcut din partea consistoriului mitropolitan, din motivul, că acesta stă sub conducerea episcopatului, care e în contra înmulțirii episcopilor.

Păreră aceasta a domnului „binevoitor” e foarte greșită. Trebuie să-i spunem, că toate concluzele luate din partea congresului național bisericesc și din partea sinoadelor eparhiale în privința înmulțirii episcopilor noastre s'au luat cu consentimentul și cu aprobarea Athie-reilor. Pregătirile sunt într-adevăr toate făcute pentru înmulțirea episcopilor. Și totuși concluzele congresului nu se pot executa încă, nu pentru că nu ar voi episcopatul, ori consistoriul mitropolitan, ci numai din motivul, că înmulțirea episcopilor, involvând în sine modificarea statutului nostru organic, cei dela conducerea bisericii încă nu află de oportun timpul pentru aceasta.

Un alt defect esențial în organismul bisericii noastre îl află „binevoitorul” în faptul, că protopopiatele încă sunt prea mari, prea estinse. Acuza aceasta însă credem, că nu se poate referi la arhidieceză, în care protopopiatele sunt destul de mici (și au fost înmulțite totdeauna când a cerut trebuința), fiindcă protopresbiterii noștri s'au mulțumit și cu o dotațiune mai modestă și cu comune bisericesti mai puține de administrat. Credem apoi, că cu timpul vor fi înmulțite protopresbiteratele și în diezele celelalte, a Aradului și a Caransebeșului, unde cu adevărat există protopresbiterate prea mari, prea estinse.

Al treilea defect al bisericii noastre îl găsește „binevoitorul” în lipsa de viață reală bisericască. În privința aceasta eată ce scrie:

„Avem noi și preoți conștiențioși, oameni corecți, cari își implinesc datoria; dar o parte mare a preoțimei acestei biserici își consideră postul pur și simplu ca bază de existență, nu cugetă la ridicarea vasei bisericii, nici la întărirea numărului și a bunăstării culturale și economice a credincioșilor, nu face din instituțiunea bisericască o putere atrăgătoare și proteguitoare pe seama credincioșilor. Mi-se pare, că în privința aceasta e mancă educațiunea și instrucțiunea preoțimii”.

Am mai auzit făcându-se astfel de imputări unor preoți de ai noștri. Fără a mai întreba, dacă și întrucât acelea ar fi și motivate, observăm numai atâta, că avem astăzi cel mai binepregătit material și cei

mai binepregăți profesori; și așa, atari scăderi ale preoților, dacă ar exista, nu se pot imputa Episcopilor.

În sfârșit, al patrulea defect mare al bisericii noastre ar fi lipsa de uniformitate în serviciul ritual bisericesc. Și în privința aceasta „binevoitorul” nostru să află în ră-tăcire, pentru că serviciul divin e unul și același pretutindenea. El se să-virăște după aceleași norme ale tipicului. Numai cu privire la timpul când se face serviciul divin, există abatere, întrucât la sate se face mai de dimineață, la orașe mai târziu, ținându-se cont de împrejurările locale și de modul de viață al credincioșilor.

Toate aceste defecte ale bisericii noastre, marele nostru „binevoitor” le înșiră, firește, numai pentru a putea încheia cu cuvintele: „mi se pare, că nu greșesc, dacă pun vina în povara episcopatului”. Și credem că acesta i-a și fost scopul, anume, de a scoate vinovat episcopatul bisericii noastre pentru scăderi pe cari nu le are. Răspundem pe scurt numai atâtea, că activitatea Episcopilor noștri are cine să o aprecieze și să o judece: sinoadele și congresele bisericesti, cari au să exerciteze și controla, și apoi consistoriile și parohiile, în sânul cărora se desvoltă zilnic activitatea lor.

Chestia națională în dietă.

Vorbirea deputatului Dr. St. C. Pop, rostită în ședința din 5 Decembrie a dietei.

(Urmare.)

„S'a dat doar în delegația ungară până și alarma, că Ardealul trebuie fortificat. E clar, și nu reclamă multă diplomatie această constatare, că alarma în chestiune era o acuzație de iredentism fâțișă și în același timp o acuzație directă la adresa României. Și în vreme ce austriacii, între ei cei mai distinși bărbați de stat, aduc elogiul ministrului de externe, pentru că a trimis la București pe contele Ottokar Czernin, în scopul restabilirii bunelor relații, la noi s'a iscat o discuție pătimășă cerându-i-se ministrului de externe socoteală pentru îndrăzneala de a fi numit pe acest om primejdios. Un bărbat de talia lui Clam-Martinitz crede, că una din problemele cardinale ale cabinetului de externe, e repararea tuturor greșelilor ce s'au comis față de România.

La noi, după cum am spus, vor cu orice preț răcirea relațiilor cu România. Nici nu mai vorbesc de injurioasele articole de ziare, apărute astăvară. Am fost jigniți grav chiar și noi, Români de aici, în cele mai sfinte sentimente ale noastre. Când se vorbea de mobilizarea României, unele ziare de opoziție revărsau din pennele lor otrăvite injuriile cele mai grosolane asupra armatei române, despre care s'a adevărit pe urmă, că era singurul prieten credincios al monarhiei, așa, că a fost justificată acuzația ridicată împotriva ministrului de externe, că a riscat prietnia îndelung probată

a României de dragul unei prietnii problematice. Acuzația asta a fost formulată de un ziar de mărimea ziarului *Neue Freie Presse*. Cine s'a interesat de mersul lucrurilor, e desigur încredințat de adevărul celor afirmate de mine. Da, România era statul, care a rămas până la sfârșit aliata, tovarășa credincioasă a acestui stat, chiar și atunci, când ministrul nostru de externe credea să găsească aliați mai preferabili în — Bulgari. Acest ziar (*Neue Freie Presse*) le aruncă Bulgarilor nerecunoștință și declară pe față, că fără România, fără armele lui Carol, Bulgaria nu putea să ajungă niciodată statul care e astăzi, și, tot atunci, aici, unul din colegii mei deputați poate să afirme, că în marile complicații balcanice statul nostru a avut un singur bun prieten și a-nume, Bulgaria!

În astfel de împrejurări să nu vă mirați, dacă noi trebuie să vă atragem atenția, că a sosit timpul pentru consolidarea internă a statului. Dar nu numai noi, nu numai austriacii spun și au spus acest lucru, ci l'a spus, chiar pe când aliații balcanici secerau izbândă după izbândă, z'arul budapestan *Az Ujság*, în nrul său 273 din anul 1912, în articol prim, unde se zice (citește): „Noua așezare a statelor din Balcani, schimbările intervenite în raporturile lor teritoriale și de forță, ne dictează și nouă o altă direcție în aplicarea chestiunii de naționalitate. E vorba doar, nu-i așa, că trebuie să contracărăm gravitatea în afară și să paralizăm efectul forțelor atractive externe. Și știm, că în acest scop nu există alt mijloc decât politica proprie să potențeze puterea de atracțiune a statului ungar, ameliorând posibilitatea traiului aici, intensificând sentimentul patriotic și adâncind relațiile de intimitate față de noi. Nu numai cu cuvântul, ci și prin fapte, în dispoziții și așezăminte, trebuie să le învederăm că o comunitate a lor cu noi le dă modalitatea unui trai mai bun și mai frumos, un teren de mai înaltă afirmare, un grad cultural mai nobil și mai progresat”.

În acest din urmă senz înțelegem și noi consolidarea internă. Rândurile aceste au fost scrise de un Maghiar, și dacă nu mă înșel, nu era cel din urmă dintre Maghiari, cel ce le-a așternut pe hârtie. Pe temeiul acestor principii ar fi cu puțință și ar trebui să inaugurăm o nouă politică naționalistă în Ungaria.

Dacă monarhia voiește să-și facă chemarea istorică, aici în bazenul de mijloc al Dunării, între mările Adriatică și Egee, și dacă monarhia asta mai dorește și să progreseze economic și să nu și angajeze toate forțele în inarmare, trebuie să facă fericite și mulțumite pe toate popoarele cari întru-chipează aceste două state. Pentru că dacă dorim să susținem acest sceptru v'ribus unitis, logica ne spune, că aceste puteri unite pot să izvorască numai din sufletul unor popoare mulțumite, libere și independente.

Unul din dnii deputați, cari au vorbit înaintea mea, a făcut declarația, că în timpul războiului balcanic au fost mișcări în ținuturile dela sud. Imi iau îndrăzneala să desmint categoric această afirmație.

Intr'adevăr erau svonuri; dacă imi aduc însă bine aminte, tocmai aici la Curtea de casație li s'a pus capăt; toate acele svonuri erau povești, fiindcă acuzații, dacă-mi aduc bine aminte, în mare parte au fost achistați. Dimpotrivă, tocmai pe acele timpuri de frământări și de criză, naționalitățile au manifestat o atitudine exemplară. Fiecare naționalitate se nizuia să dovedească statului, că această țară e locuită de elemente loiale și că în vremuri de primejdie statul întotdeauna poate să conteze pe puterea și ajutorul lor. Să nu se afirme deci lucruri, cari ating autoritatea și reputația țării, atunci, când cum spusei, toate naționalitățile au devedit o atitudine exemplară.

Naționalitățile puteau să se aștepte, ca guvernele să-și înceapă fără întârziere activitatea amintită în acest articol al ziarului „Az Ujság”, și prin instituțiuni să răsplătească faptul, că în toate împrejurările naționalitățile s'au manifestat de fii loiali ai acestei patrii. Guvernul avea datoria — după modesta mea părere — să asigure prin instituțiuni interesele vitale ale naționalităților. Prin acest fapt statul și-ar ridica forța și fața de statele străine. Fiindcă România nu are altă dorință mai mare, decât să știe, că noi suntem aici fericiți și mulțumiți. Nu e drept nici aceea, ce se afirmă despre Sârbia, că aceasta ar fi o expoziție a Rusiei. Mîntea sănătoasă spune, că astfel de state niciodată nu doresc să se contopească într'un stat puternic, care așa zicând le-ar nimici. Dacă naționalitățile de aici sunt împăcate, sunt mulțumite, câștigăm atîta forță internă, încât să putem suporta chiar și cele mai mari atacuri în politica externă.

Amintisem, on. cameră, că ziarele sunt pline de știri că noi suntem scâlțați în lapte și în unt, ba că contele Tisza a și vîndut țara, naționalităților sau României. (Iaritate). Regret foarte mult, că din toate acestea svonuri despre o schimbare înspre bine nimic nu e adevărat. Dacă numai cât de puțin ar fi adevărat, nu doară aceste svonuri alarmante, și anume că ne-ar fi vîndut nouă țara, ci, că din acele multe bunătăți ni s'a ajuns ceva și nouă, în acest caz noi vom fi cei dîntâi, cari am grăbi să ne împlinim datoria de mulțumită. Dar, on. cameră, regret foarte mult, în dispozițiile de până acum ale conducerei statului nu vîd nimic din ceea ce ar dovedi, că guvernul actual ar măsura cu o altă măsură decât guvernele anterioare, ba dimpotrivă, în măsură tot mai mare observăm severitatea tuturor dispozițiilor. Ceea ce de altfel privește dispozițiile ministerului de interne, nu ezit a declara, că dl ministru de interne prin foarte numeroase dispozițiuni retrograde a desavuat chiar și pe guvernele anterioare.

Opoziția și chiar numeroși membri de seamă ai partidului guvernamental cer legiferarea libertății de intrunire. În această privință dl ministru de interne a dat un aperitiv prin lansarea ordinului nr. 430 din luna Octomvrie c., care ordin e mult mai reacționar și mai sever, decât ordinațiunile de până acum. Această ordinațiune pelângă că cere prezîntarea cu 48 ore înainte a programului amănunțit, mai pretinde, ca anunțarea să se facă de către patru cetățeni ungari independenți și de încredere, iar pentru adunări populare și manifestații în liber,

afară de o anunțare prealabilă mai cere concesiunea din partea autorității polițienești. (Aprobări îndreapta).

On. cameră! Aceasta e cea mai gravă jignire a dreptului de intrunire, deoarece acei cari vreau să organizeze adunări populare, sunt puși la discreția autorității administrative. Eu sunt reprezentantul poporului econom; poporul românesc e compus aproape numai din economi. Aceștia de obicei se adună sub cerul liber, fiindcă nu au sa-loane și săli mari, de altfel în sate nu sunt deloc localuri potrivite. Cunoșcând deci bunăvoința autorităților administrative față de astfel de adunări populare, se poate spune la sigur, că niciodată nu se va permite ținerea vre-unei adunări de popor, care nu este plăcut guvernului, sau dacă se permite, se revocă permisiunea, îndată ce se observă, că o astfel de adunare intrunește o mulțime împozantă. Iar când se observă, că la adunare se prezîntă puțină lume și, că în consecința, acei cari au convocat-o s'au compromis, atunci autoritatea nu împiedică ținerea adunării. Noi cunoaștem din trecut acest procedeu și suntem convingși, că mai a'les pe timpul alegerilor din acest ordin vor rezulta cele mai mari abuzuri.

(Va urma).

Noua lege electorală.

(Urmare.)

§ 53. Aplicarea amintită în §-ul 5 punct 3 lit. a) cu privire la cei dela afacerile sau întreprinderile industriale, cum și faptul, că aplicații au muncit în aceeași branșă în termenul amintit în §-ul 6 punct 3 lit. a), de regulă se dovedește cu libelul de muncă, eventual cu estrasul autentic din registrul purtat din partea autorității industriale despre calfe (muncitori dela fabrici).

Formularul libelului de muncă pentru calfe dela industrie (muncitori dela fabrici) îl stabilește ministrul de comerț, în înțelegere cu ministrul de interne, astfel, ca în el să se cuprindă și datele personale necesare pentru stabilirea dreptului electoral.

Cu privire la ceilalți aplicați în servicii particulare, aplicarea amintită în §-ul 5 punct 3 lit. b) și c), mai departe în §-ul 6 punct 3 lit. b) și c), este a se dovedi de regulă cu certificatul stăpînului, ori plenipotențiatului său, în care este a se înșira precis felul aplicării, lucrările isprăvite de cel aplicat și respective timpul de când se află în aplicare.

Celce deneagă fără motiv acceptabil estradarea unui astfel de certificat, poate fi pedepsit de atîtea ori de căteori sevrășește acest fapt, cu amendă dela 10 până la 100 coroane. Dictarea amendei aparține în comune mici și mari cercului de competență al primpretorului, în orașe al primariului ori al unui membru designat al senatului, și în capitala și reședința Budapesta în al antistiei cercuale.

Aplicarea amintită în §-ul acesta, în cas de necesitate mai poate fi dovedită și cu alt document corespunzător (certificat de muncă, contract de muncă, libel de servitor, atestat comunal, revers de la oficiul de anunțare, etc).

§ 54. Membrii antistiei comunale, cari sunt provocați din partea comisiunii de conscriere, sunt datori să se prezinte la conscriere și se deie explicațiile necesare.

§ 55. Fiecare autoritate, funcționar public, preot, instituțiune cu caracter public, are datoria a da comisiunii de conscriere, sau comitetului central, la recerșarea acestora, datele cari îi stau la dispoziție.

Din oficiu e dator se trimită comitetului central în fiecare an cel mult până la 5 Martie:

1. Fiecare șef de oficiu conspectul celor aplicați în oficiul de sub a sa conducere, cu drept de alegere.

2. Fiecare oficiu de anunțare lista a-celor bărbați aflători în etatea cerută pentru alegători, cari s'au mutat din oraș dela 1 Martie a anului premergător, și a acelor, cari în același timp și-au câștigat condițiunea locuirii de un an pe teritoriul orașului.

Comitetul central trimite datele acesteia împreună cu sentințele penale intrate la municipiu, comisiunii de conscriere.

Oficiile regești de dare și organele comunale (orașenești) sunt datoare se pună la dispoziția comisiunii de conscriere ta-

belele de dare, registrele despre repartizarea dării, la timpul cerut, cum și alte însemnări referitoare la rectificarea dărilor din tabela de dare.

Fiecare stăpîn, care aplică în mod regulat cel puțin zece bărbați aflători în etatea de alegători, e dator se pună la dispoziția comisiunii de conscriere un astfel de conspect despre ei, care se conțină toate datele de serviciu, cari sunt de luat în considerare din punctul de vedere al dreptului electoral. Totodată e dator se prezinte libelele de muncă (certIFICATELE, libelele de serviciu) ale respectivilor aplicați, în persoană, sau prin încredințatul seu, comisiunii de conscriere, spre privire, într'o zi anume stabilită.

Celce nu pune la dispoziția comisiunii de conscriere conspectul amintit în alineatul premergător, sau nu arată libelele de muncă, poate fi pedepsit totdeauna cu amendă dela 10 până la 100 cor. Dictarea amendei aparține competenței autorităților numite în §-ul 53 alineatul 4.

Formularul conspectului despre cei aplicați îl stabilește ministrul de interne.

4. Proiectul listelor.

§ 56. Comisiunile de conscriere compun listele alegătorilor în câte un exemplar separat pentru fiecare cerc de votare, iar dacă cercul de votare e compus din mai multe comune, pentru fiecare comună separat.

Cu ocaziunea rectificării listelor, la cei de nou trecuți în liste este a se face evidentă acceptarea lor în rubrica observărilor din listă. Totodată este a se face evidentă în rubrica observărilor din listă ștergerea acelor, cari în noul proiect al listei electorale nu au fost trecuți.

Comisiunea de conscriere e datoare să trimită proiectul listei, și anume, împreună cu exemplarul listei valabile pe vremea rectificării și provăzută cu observări, amăsurat dinaleatului premergător, după terminarea activității sale, provăzută cu subscrierea membrilor cari au luat parte la conscriere, la adresa comitetului central, la astfel de termen, ca comitetul central să poată începe examinarea lor la termenul stabilit în §-ul 57.

5. Lista provisorie.

§ 57. Comitetul central ia în examinare în ședințe ținute cu începere din 15 Aprilie în continuu, în fiecare zi, proiectele de liste, le modifică pe baza datelor pe cari le are la dispoziție, ori și le procură ulterior, aplicând în mod corespunzător regulile din §§-ii 44—54, și astfel compune listele provisorii electorale.

Comitetul central, întrucât permit datele pe cari le are la dispoziție, ia în considerare și schimbările întâmplare dela conscriere încoace.

Comitetul central compune listele provisorii pentru fiecare cerc electoral, corespunzător §-ului 56, alineatul prim, în câte două exemplare, în ordine alfabetică.

Totodată compune și despre cei șterși din liste în același mod un conspect, în două exemplare.

După terminarea lucrărilor, comitetul central trimite un exemplar complet al listelor provisorii din cercul electoral, cu conspectul celor șterși, primarului orașeneș ori antistiei comunale din cercul electoral, iar părțile din listele provisorii și conspectul celor șterși, referitoare la alegătorii din singuraticile orașe, comune mari, notariate cercuale, respectivului oraș, notariat cercual, ori comune mari. Totodată e dator să încunoștințeze direct, prin poștă, pe toți aceia, cari erau trecuți în listele valabile, ori au fost luați în proiectele nou de liste, dar au fost șterși din listele provisorii, despre ștergerea lor (din liste), cu indicarea motivului.

Totodată, dar cel mult până la 1 Maiu, aduce la cunoștința publică, prin o publicațiune făcută în limba statului și după trebuință și în altă limbă vorbită în cercuri mai largi în acel cerc, că listele provisorii unde și în care timp vor fi expuse spre privire publică. Mai departe, că în contra listelor se poate apela în înțelesul §-ilor 59—61 din legea aceasta, în contra recursurilor se pot face observări, și că recursurile (apelurile) și observările făcute asupra acestora unde și în care timp se pot înainta.

Publicațiunea aceasta, acolo unde listele provisorii au să fie puse la privire publică (§ 58), antistia comunală, respective primarul orașului e dator să o aducă în modul obicinuit la cunoștința generală.

§ 58. Listele provisorii ale tuturor alegătorilor din cercul electoral, cu conspectul celor șterși împreună, au să fie puse la privire publică din 16 Maiu până inclusive 14 Iunie, în centrul cercului electoral, iar listele provisorii ale orașelor și comunelor singuraticice, iarși împreună cu conspectul celor șterși, în orașul, comuna mare, sau notariatul cercual respectiv.

Expunerea spre privire publică să face la casa orașului, casa comunală, respective în localul oficiului de notariat cercual, iar în capitala și reședința Budapesta pe deasupra încă și la antistie cercuale, în ce privește alegătorii din singuraticice cercuri administrative, și adică, în fiecare zi dela orele 8 până la 12.

În timpul acesta fiecare poate lua în privire, în prezența unui membru a antistiei comunale (senat, antistie cercuală), listele și conspectul celor șterși, și în zilele de lucru, dela 2 până la 6, poate să și facă copii de pe ele.

(Va urma).

Dela sate.

Sfințirea bisericii din Nevoeș.

Zi frumoasă și de înălțare sufletească a fost ziua de Duminică 17/30 Noemvrie a. c. pentru credincioșii din parohia Nevoeș, tractul Devei, căși în această zi a fost sfințită biserica renovată.

Triști mai înainte, din cauza anilor reși, în aceasta zi toți erau veseli. Părea, că natura însăși consimte cu acești credincioși, căci după zilele posomorâte urmă și o zi frumoasă și senină. De dimineață soarele îmbrățișează cu razele sale calde pe acești credincioși, adunați cu mic cu mare în jurul renovatului Sion.

Pe la orele 9 sosește P. O. Domn protopresbiter tractual Dr. Ioan Dobre, ca trimis al Excelenței Sale Dnui Arhiepiscop și Mitropolit Ioan, însoțit de întreprinzătorul Alex. Bocoș. Înaintea bisericii este bineventat de parohul local, Ioan Șinca, prin cuvinte frumoase, răspunzându-i P. O. D. protopresbiter tot prin cuvinte frumoase și alese. A urmat apoi actul sfințirii îndeplinit de P. O. Domn protopresbiter însoțit de preoții I. Popa din Fornadia, Al. Stoica din Fizes, Em. Șinca din Căineul de jos și parohul local S. Șinca. Răspunsurile liturgice le-a dat corul bisericii din Buruene, condus de dl învățător. La finea liturghiei P. O. Domn protopresbiter rostește o frumoasă cuvîntare, în fața unui număr mare de credincioși adunați și din comunele vecine. La finea serviciului din poporul a fost apoi uns cu sf. mir și stropit cu apă sfințită.

Poporul adunat din comunele vecine și săracilor li s'a împărțit pomană, ear intelgența a fost găzduită în casele dui paroh local.

La masă a vorbit P. O. Domn protopresbiter Dr. I. Dobre toastînd în sănătatea Excelenței Sale Dnui Mitropolit Ioan Meșianu, apoi preotul Em. Șinca în sănătatea P. O. Domn protopresbiter și a domnului întreprinzător A. Bocoș, dl notar cerc. P. Popa în sănătatea parohului local, parohul local în sănătatea dui notar cercual și a conducătorului de cor, ear parohul Al. Stoica în sănătatea doamnelor preotese.

De încheiere amintesc, că speșele împrunuate cu renovarea bisericii acoperite cu eternit, s'au acoperit din mica sumă, ce era depusă la banca „Zărăndeană” și din venitul încurs din vinderea materialului vechu și de prisos, apoi din contribuții benevole, fără a se arunca ceva repartiție pe popor.

E. Ș.

Sfințirea bisericii și a școlii din Cunța.

— Raport special. —

Viața poporului nostru românesc încă din timpurile cele mai vechi s'a bazat numai pe biserică, și cu cât noi românii vom avea mai multe biserici, cu atît mai multe cetățui de apărare vom avea în posesiune. Pe lângă biserică mai are preotul nostru încă o sentinela neadormită, școala confesională. Câtă vreme această sentinela nu va fi mituită și câștigată de dușmani, să n'avem teamă că vom perde cetățuia. Dar îndată ce vom perde sentinela, nici cetățuia nu va mai putea sta mult în posesiunea noastră.

Să avem nădejde însă, că până când în comune mici cum e și comuna Cunța, (tractul Mercurei) se ridică școala nouă conform prescrișelor mai înalte, și biserica se renovează spesîndu-se sume destul de mari în acestea timpuri de criză economică, vom putea ținea piept cu orice obstacol ce s'ar pune în calea noastră.

În ziua de 10/23 Noemvrie a. c. s'a predat destinațiunii atît școala, cât și biserica renovată din Cunța, prin mandatul Excelenței Sale I. P. S. Domn Arhiep. și Mitropolit Ioan Meșianu, P. O. Domn Lazar Triteanu, eșesor consistorial.

Mandatarul împreună cu șeful tractului P. O. Domn Avram S. Păcurariu și un grup de clerici din seminarul „Andrian” facă de Sămbătă seara au venit în această comună, fîrd găzduți peste noapte parte la parohul local, Ștefan Morariu, parte la particulari.

Cătră această comună mică am pornit dela vetrele noastre Duminică des de

dimineată pe un frig sec, ca în dricul iernii și după o scurtă călătorie sosirăm în comuna, unde se observa o mișcare neobișnuită. Sătenii se grăbeau să poată lua parte la festivitățile zilei. La 8 ore a. m. dându-se signalul de clopotele, preoții îmbrăcați în sf. odăjlii, dela casele parohului local au pornit către biserică în procesiune cu praporii și cu corul seminarului în frunte, cântând acesta troparul hramului bisericii și alte cântări religioase.

Înainte bisericii s'a început sfințirea apei după tipicul prescrip. După înconjurare am intrat în biserică și s'a început sf. liturgie, pontificând dl. asesor consistorial *Lazar Triteanu*, asistat de șeful tractual *Avram S. Păcurariu* și de preoții: St. Morariu (din loc) Titu Morariu (Berghn) Ioan Crăciun (Spring), Virg. Păcurariu (Boz). Cântările liturgice le-a executat cu toată precisiunea corul seminarial sub conducerea clericului Scol.

La sfârșitul serviciului divin șeful tractual a făcut o adresă la Excelența Sa, prin care înmormântă pe P. O. D. *Lazar Triteanu* să îndeplinească sfințirea școlii și a bisericii din Cuntă, rugând pe Dzeu să răspundească cu darurile sale cele bogate ostenele și jertfele aduse de poporul mic la număr din Cuntă pentru ridicarea școlii, și să facă aceea școală izvor de bine și de fericire pentru biserică și neam. Căutarea cuvântului arhieresc a făcut adâncă impresie asupra tuturor. După această înțelegere mandatarul arhieresc ține o vorbire mai lungă.

Făcând o reprivire asupra trecutului în cele religioase, constată că dela începutul creștinismului poporul român a fost cel mai primitiv și cel mai stăruitor în credința strămoșească, și că în vremuri de ispită nici moartea nu l-a putut constrânge să se lăpăde de legea ortodoxă. Continuând zice, că precum biserică a fost temelia vieții creștinești, așa a fost și școala, temelia neamului românesc. În felul acesta desvolcă o serie de chestiuni relative la însemnătatea ce o are școala confesională în dezvoltarea poporului nostru, încă din timpurile cele mai vechi, și străve, că precum strămoșii și părinții noștri au îndurat năcazuri cu susținerea școlii, așa și noi urmașii, să nu lășăm acest lucru să ni-l răpească străinii din mână, căci atunci ne va ajunge blăstămul părinților noștri. Această cuvântare instructivă a lăsat urme adânci în sufletele ascultătorilor.

S'a stropit apoi școala și poporul cu apă sfințită de către dl. mandatar asistat de șeful tractual.

La ora 1 p. m. în sala festivă a școlii ne-am întrunit cu toții la masă comună, la care au luat parte toți oaspeții cari au fost de față la actul sfințirii. La masă n'au lipsit nici toastele.

Primul toast îl ține P. O. D. asesor consistorial *L. Triteanu* pentru sănătatea și îndelunga viațuire a Excelenței Sale I. P. S. Domn arhiepiscop și mitropolit *Ioan Meșianu*, neobositul cap al bisericii noastre.

P. O. Domn protopop *Avr. S. Păcurariu* a închinat pentru mandatarul Excelenței, dl. Lazar Triteanu, care de vreo o câțiva ani încoace a depus o muncă titanică pentru salvarea școlilor noastre confesionale, pentru care muncă va avea recunoștința posterității.

Par. Titu Morariu toastează pentru șeful tractual P. O. D. *Avr. S. Păcurariu*, care cu sfatul său a stat întru ajutor preoților în chestii de zidiri de biserici și școli. Par. Ioan Crăciun închină pentru parohul local Ștefan Morariu, de al cărui nume sunt legate biserica zidită înainte cu 10 ani, iar acum pictată în stil oriental, și tot la stăruința de fer a sa s'a ridicat acum și școala zidită într'un stil modern, care poate face fața ori-cărei comune mari. E de notat, că parhia numără numai 130 familii care nu stau tocmai în așa stare bună, dar poporul e insufletit pentru ridicarea astorfel de așezăminte.

P. O. Domn *Lazar Triteanu* toastează apoi pentru reprezentantul bisericii surorii dl. Ioan Simu, protopopul Sbeșului, care cu alți 3 preoți de ai săi au luat parte la sărbare. Răspunde protopopul gr.-cat. I. Simu dorind, ca bunăînțelegerea ce există în părțile acestea între 2 confesiuni, nici pe viitor să nu se conturbe pe tema confesionalismului.

Clericul Ștefan toastează pentru popor, iar pântele local pentru oaspeții, și notaarul Măntiu din Receu, închină pentru arhitectul I. Pamfilie, pentru întreprinzătorul Batențian și pentru pictorul Profeta.

La orele 4 asesorul consistorial ridică masă. Săra apoi a avut loc în sala festivă a școlii un concert, dat din partea corului seminarial după un program bine ales. Toate punctele din program au fost bine executate spre mulțumire generală. După concert a urmat joc până în ziua.

NOUȚĂȚI.

Din cauza sfintei sărbători, „Sfântul Nicolae”, număru cel mai de aproape al ziarului nostru va apărea Luni, la ora obișnuită.

„Fundatiunea Ioan și Sofia Doboșan”. „Foaia Diecezană” din Caransebeș scrie, că învățătorul în pens. *Ioan Doboșan* și soția sa *Sofia*, care a murit săptămânile trecute, în etate de 77 ani, au testat după moartea ambilor soți Consistorului din Caransebeș, și anume pentru seminarul eparhial, casa de la Băile Herculane, constătoare din 28 odăi cu toate mobilele, lărgia și toate apartamentele ei. Casa solid zidită pe un teritoriu de aproape 900 st. □ aduce anual 9—10.000 cor. brut. Deci poate valora circa 150.000 cor. Alții o valorează mai sus, mai ales că este un teritoriu, unde s'ar mai putea zidi. Asemenea au testat parohiei române din Mehădia 2 case cu etaj, în scopul de a îmbrăca anual câte 4 copii săraci și a îngriji cripta familiară. Aceste case iarăși valorează cel puțin 40—50.000 cor. Din a-vearea aceasta trebuie, după moartea ambilor soți, achitate: a) 2 legate de câte 10.000 cor. = 20.000 cor. rudenilor din ambele părți; b) restul din datoria intabulată și pe anuități ce-ar mai rămânea neachitată (azi de 9000 cor.) și alte mărunțuri. Dumnezeu să odihnească pe răposata fundatoare și s'o așeze în ceata celor drepti; iară pe binevoitorul testator, care a inspirat această nobilă faptă, să l mai țină Dumnezeu sănătos mulți ani, ca să fie pildă viei de alipire și jertfă pe altarul sfintei biserici, căreia da dascăl cu modestă plată i-a slujit.

Conferență. Afară de conferențele anunțate în ziarul nostru, se va mai ținea Vineri, în ziua de Sfântul Nicolae 6/19 Decembrie a. c., la orele 5 d. a. o conferență, în sala festivă a Muzeului „Asociațiunii”, d'n Sibiu. Va vorbi anume dl. *Dr. O. Ghibu* despre *Spiru C. Haret*.

† *Zoe Bengescu*. Sâmbătă după amiază la ora 2 și jumătate a fost înmormântată în cimitirul Bellu din București *Zoe Bengescu*, doamna de onoare a reginei Elisabeta și sora dnei Titu Maiorescu. La trista ceremonie au asistat frunțași vieții publice din capitală, împreună cu principele Carol și principesa Elisabeta ca reprezentanți ai suveranilor și ai familiei moștenitorului de tron. Odihnească în pace!

Răscumpărare. Domnul asesor consistorial — *Nicolau Ivan*, răscumpărând felițiile de ziua numelui, donează fondului pentru ajutorarea copiilor săraci suma de 20 coroane.

Carmen Sylva despre candidatul la tronul Albaniei. Revista politică vieneză *Oesterreichische Rundschau* publică o biografie a principelui *Wilhelm Wied*, scrisă de *Carmen Sylva*. Principele *Wied* — scrie articolul reginei — împlinește acum 37 de ani și este un urmaș direct al lui *Wilhelm de Orania*. Numeroși membri ai familiei sale s'au distins pe terenul științei și al războiului. Tănarul prinț de *Wied* avea din fragede tinerețe o deosebită atragere pentru cărți, nici odată nu-l găseai alt fel decât cu cartea în mână. Era vestit pentru puterea sa corporală. Ca tânăr ofițer își ridica în aer cu o singură mână camarazii și-i puneă încet earăși la pământ. Trecând ex-amenele militare, a fost primit în statul major. De câte ori venea în România și se arăta în public în haină albă și în coif de argint, bucureștenii îi ziceau *Lohengrin*. Din căsătoria sa cu *Sofia Schöenburg-Waldenburg* are o fată și un băiat. Saloanele lor sunt mult vizitate, ear oaspeții se bucură de primire din cele mai afabile. Poporul credincios și moral albanez este vrednic să primească în fruntea sa o asemenea familie. Viitorul domnitor din Albania va învăța dela unchiul său, dela regele *Carol* al României, cum are să guverneze, ca să-și ferească poporul.

Pașapoarte. Șeful poliției sibiene aduce la cunoștință, că cererile de pașapoarte au să i se înainteze cu cel puțin opt zile înainte de începerea călătoriei.

Răscumpărare. Domnul medic seminarial *Dr. Nicolau Iltu* și-a răscumpărat felițiile de ziua onomastică prin contribuire cu 20 cor. pentru elevii săraci dela școala de aplicație a seminarului „*Andreian*”.

Pe țărmurii Mării Albe. Toată presa rusească este indignată de fapta unui întreprinzător de pescărie, care din poftă de câștig a trimis trei familii rusești pe țărmurii cei mai părăsiți dela *Novaia Zemlea*, ca să observe acolo starea pescuitului. Întreprinzătorul dela *Arhanghel* n'a provăzut cu nutremânt de ajuns familiile trimise, care au și murit apoi de foame cu femeile și copiii cu tot. Zece luni de zile nenorocirii au fost cu desăvârșire izolați. Unul dintre pescari a însemnat cu creionul suferințele sale și ale oamenilor, cari se luptau cu moartea. Când a sosit un vapor de salvare, colibele erau de jumătate răsturnate; împrejurul lor zăceau împrăștiate cadavrele celor periți de foame. Cazul de altfel nu este unic. O expediție din vara anului trecut a descoperit, tot pe țărmurii Mării Albe, un sat de pescari, ai cărui locuitori se prăpădiseră în lipsa de nutremânt, iarăși în urma iăcomiei răscumpărate a negustorilor de pești.

Expoziție. Muzeul industrial tehnologic din *Budapesta* organizează în lunile de eamnă o expoziție igienică a felului de a clădi. Se vor expune instalațiuni de canalizare, de conduct de apă, încălzire centrală și alte feluri de încălzit, conducte de gaz ș. a. În legătură cu expoziția au să urmeze prelegeri și cursuri pentru industriașii interesați.

Abonamente restante. *Gazeta Învățătorilor*, care se tipărește în *Șimleu*, arată că are până acum peste trei mii cinci sute coroane abonamente restante. Foaia există abea de doi ani.

Ultimul elev al lui *Chopin*. Într'o sală de muzică a *Parisului* a dat un concert, rar în felul său, o persoană în etate de 83 de ani, care fusese odinioară elevul lui *Chopin* (celebru pianist mort în 1849). Bătrânul artist, cu numele *Peru*, cel din urmă elev al măestrului, a povestit în decursul concertului multe întâmplări interesante din viața lui *Chopin*, mai ales din ultimele zile ale pianistului.

Liga în contra duelului. Direcțiunea ligii în contra duelului s'a prezentat la ministrul de justiție *Balogh Jerö*, rugându-l ca paragrafi privitori la duel, în legătură cu proiectul de lege în pregătire, să se înăsprească. Ministrul a declarat, că proiectul de lege pentru apărarea onoarei prin codicele criminal fiind în lucrare, cu prilejul acestei au să fie revizuite și capitolele despre duel.

Pentru ziua numelui. Profesorul seminarial dl. *Nicolae Bălan*, răscumpărând felițiile de ziua numelui, a dăruit cor. 20, din cari cor. 10 pentru darurile de împărțit la *Crăciun* între elevii săraci ai școlii de aplicație de pe lângă seminarul „*Andreian*”, și cor. 10 la darurile ce le împarte Reuniunea sodalilor între săracii noștri.

Dramă familiară și sângeroasă. Scriitorul *Iavorov* din *Sofia* și-a împușcat Sâmbătă după amiază nevasta, o fiică a lui *Caravelov*, a întemeietorului partidului democrat, ear după aceea s'a împușcat pe sine. Femeea a murit la momentul; starea lui *Iavorov* este fără speranță. Fapta și-o motivează cu certele dese în familie.

† *Vasile Socol*, paroh ort. rom. în *Livezeni*, a decedat în etate de 64 ani, după o scurtă boală, împărțit cu sfintele taine, Duminecă în 7 Decembrie st. n. la 1 oră dimineată, și a fost înmormântat în cimitirul ort. rom. din *Livezeni* Marti în 9 Decembrie (26 Noembrie) la orele 10 înainte de amiază. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Mulțumită. La fondul „Reuniunii femeilor române din Sibiu”, Suburbul iosefin pentru înfrumusețarea bisericii* au binevoit a dăruți p. t. doamne: *Agapia Droc*, protopopeasă, *Valeria Vințelariu*, *Maria Gioran* și *Paraschiva Schwarz* câte 10 cor. *Veturia Dr. Ghibu* 5 cor. *Maria Dr. Stefan* și *Paraschiva Marcu*, câte 4 cor. *Ana Îmbăruș* 3 cor., văduva *Elena Marin*, *Elena Vințelariu* soție de căpitan, *Maria Gall* câte 2 cor. În fine *Ioan*, *Paraschiva* și *Nicolau Caiuț* în amintirea iubitei lor mame *Elena Caiuț* 20 cor. și *Victoria Boiu* 5 cor. Aducem tuturor cea mai sinceră mulțumită. Comitetul Reuniunii.

Târg mare. Duminecă și Luni în 21 și 22 Decembrie n. 1913 se va ținea târgul de eamnă al *Abrudului*. Și anume în ziua întâi va fi târg de vite, ear târg de mărfuri în amândouă zilele.

Femeile pe cariera medicinei. În *Anglia* se găsește astăzi peste o mie de femei, care profesază medicina. *Londra* are cam două sute, orașele mai mari dela 5 până la 10, iar orașele mai mici au cel puțin o femeie medic. Femeile poporului de rând se duc mai bucuroși la persoane de sex lor, decât la bărbații doctori, poate și din motivul că doctoresele măcează mai ieftin, decât colegii lor de sex masculin. Din această cauză încep a se ivi conflicte de rivalitate între fiii și ficele lui *Esculap*.

Tantieme. Intendantul general al teatrelor curții din *Viena* va plăti zilele acestea moștenitorilor lui *Ricard Wagner* tantiemele pentru operele reprezentate la opera curții. În ultimele trei decenii familia *Wagner* primea în fiecare an pentru operele wagneriane cam 30 mii de coroane dela intendantura teatrelor numite. Cu excepția lui *Lohengrin*, pe care l-a vândut în suși vestitul compozitor operii vieneze pentru suma de o mie de florini, toate celelalte compoziții ale autorului se reprezintă numai pe lângă tantieme plătite moștenitorilor din familia *Wagner*.

Serbare școlară. Școala elementară confesională gr. or. română din *Galați* (prot. *Făgăraș*) își serbează hramul „Sfântul Nicolae” în preseara zilei, *Joi* în 5/18 Decembrie, în sala de învățământ, dela 6—9 ore seara. Programul serbării e bogat și variat. Oferte marinimoase se primesc cu mulțumită și se vor cvita publice. Venitul în favorul bibliotecii din loc.

Anunț. Magistratul orașului *Sibiu* anunță, că suma de 168 coroane interese pe a. c. după capitalul de 4200 cor. destinat de *Cassa* de păstrare generală din *Sibiu* (*Allg. Sparkassa*) pentru servitoare credincioase, morale și cruțătoare, care servesc în orașul nostru, are să se distribuie la sfârșitul lunei curente. Pot primi tribuniul servitoare, care au stat cel puțin cinci ani fără întrerupere în acelaș serviciu, și care pot dovedi cu libel de depuneri că au făcut economii de bani. Cererile se dau la căpitanul poliției sibiene până în 31 Decembrie n. 1913.

Distribuirea premiilor Nobel. Premiul păcii, care în anul trecut nu s'a dat nimănui, împreună cu premiul păcii din anul curent, s'au distribuit *Mercuri* cu mare solemnitate fostului secretar de stat american *Elihu Root* și senatorului belgian *Henry Lafontaine*. Celelalte patru premii din fundatiunea Nobel s'au dat următorilor: profesorului *Omnes-Leylen* pentru lucrările sale de fizică, profesorului *Werner* din *Zürich* pentru publicațiile de chimie, doctorului parisian *Richet* pentru lucrările de medicină. Premiul literar, cum am anunțat, l-a câștigat scriitorul din *India* *Rabindranat Tagore*. Cei dintâi trei au asistat în persoană la festivitățile. Regele *Suediei* li-a dat în persoană diplome, premiile și medalia de aur. În locul lui *Tagore* a fost de față consulul englez din *Stockholm*. La serbare au participat, afară de rege, moștenitorul de tron și ceilalți membri ai casei domnitoare. Seara s'a servit un banchet în onoarea celor distinși, cari în ziua următoare, *Joi*, au fost invitați la masa dela palat.

Pentru săracii noștri. În urma apelului nostru, la daruirea de împărțit între săracii noștri la *Crăciun*, au mai dăruit: *Iuliu Eneșcu*, *Șofroniu Roșca*, *David Mohan*, funcționari la „*Albina*”, *Ion I. Lăpedatu*, director și *Nic. Bratu*, proprietarul „*Foaii Poporului*”, câte 2 cor.; *Dr. O. Russu*, adv. 3 cor.; *P. Simțion*, *C. Nartea*, *Ion Bărdaș*, *P. Tincu*, *N. N.*, *A. Bena*, *Georgescu*, *I. Rebeșca*, *E. Pinciu*, *E. Hoșman*, funcț. la „*Albina*”, *O. Buga*, *Dan Voina*, *Stef. Boer*, *M. Săeșan*, *R. Simu*, funcț. la banca de asigurare, *Dr. Ion Voina* și *Dr. Aurel Mil'ea*, avocați, fiecare câte 1 cor.; *I. Vasilichi* și *G. Cioba*, funcț. de bancă, câte 50 bani; *N. N.* și *N. N.*, câte 40 bani; *N. N.* 30 și *N. N.* 10 bani. Mulțumind pentru priinos, în numele săracilor, apelăm pentru dăruiri de orice natură la inimile generoase. Comitetul „Reuniunii meseriașilor sibieni”: *Victor Tordășianu*, president; *Ștefan Fucș*, notar.

Teatru.

Miercuri în 17 Decembrie se va reprezenta: *Arătare de stăpîni* (*Sommerspuk*), piesă veselă în 4 acte, de *K. Kübler*, *Joi* în 18 Decembrie: premiera *Secrețului*, dramă în 3 acte, de *Henri Bernstein*; *Vineri* teatrul e închis.

Nr. 740/1913.

(345) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa III a Almaşul-sec cu filia Cozia, deverită vacantă prin moartea parohului Ioan Cinteş, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B pentru congruă.

Rugărilor de concurs, înzestrate cu documentele recerute să se înainteze subscrisului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar concurenții cu prealabila încuviințare a subscrisului să se prezinte în comună spre a cânta, predica și eventual a celebra.

Deva, la 22 Noemvrie 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al trac-tului Deva în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopop.

Nr. 438/1913.

(342) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător devenit acum vacant la școala poporală a comunei bisericicești gr.-or. Săcătura se publică concurs cu termen 30 zile dela prima publicare.

Dotarea este: 1000 cor. din repartitie dela comuna bisericicească, iar întregirea recerută din ajutorul cerut dela stat, locuință și grădină.

Doritorii a ocupa acest post să trimită rugărilor lor concursuale cu documentele recerute la oficiul protopopesc gr.-or. al Cămpenilor (Topánfalva) și să se prezinte popo-rului spre cunoaștere.

Învățătorul ales va fi dator a propune religionea, a ține școala de repetiție și a cânta cu copii la sf. liturghie.

Cămpeni, 26 Noemvrie 1913.

Romul Furdul
protopop.

Dela direcțiunea institutului de corecțiune-educativ din Gherla (Szamosujvár).

Nr. 80/1913 Pres.

(341) 3—3

Publicațiune concursuală.

În urma înaltei ordinațiuni a Excelenței Sale ministerului de justiție reg. ung. din 11 Noemvrie a. c. Nr. 59056/1913 IX. pentru împlinirea mai multor posturi de adjuncți de cap de familie (csa'ádfősegéd) spartănători în cl. XI. de salarisare la institutul de corecțiune-educativ de sub conducerea mea, prin aceasta public concurs.

Pentru supravegherea elevilor la mărcare adjunctul de cap de familie se împărțese încă de 350 cor. ca taxă de rescumpărare pentru alimentare.

Invit pe concurenți, ca cererile provăzute cu decretul de învățătoriu pentru școalele elementare, eventual civile și cu documentele justifiătoare despre cetățenia ungară, apoi întregitatea corporală, studiile absoluate și relațiunea obligamentului militar, iar cei aplicați deja și cu documentele justifi-cătoare despre activitatea lor presentă, adre-sate Excelenței Sale ministerului reg. ung. de justiție și timbrate în regulă, — să și le înainteze subscrisei direcțiuni pe calea auto-rității lor, iar cei ce eventual nu ar fi în funcțiune — prin comitele suprem competent, in-clusive până la 20 Decembrie a. c. st. n.

Accentuez, că învățătorii cari pe lângă cualificațiunea învățătorescă mai au și decret cantoral și eventual sunt conducători de cor,

precum și învățătorii, cari se price, la economie, la grădinăritul de culină ori la ceva industrie și despre aceasta au documente speciale ori atestate dela școala de industrie, — vor fi preferiți.

Cererile neprovăzute cu documentele recerute, precum și cele înaintate cu ocolirea călii oficioase de serviciu și în urmă cele sosite după expirarea termenului de concurs, nu se vor lua în considerare.

Direcțiunea institutului de corecțiune-educativ reg.-ung.

Gherla (Szamosujvár), 18 Noemvr. 1913.

(L. S.) **Albin Uhlyarik** m. p.,
director.

Szebenvármegye alispánjától

13420/1913 alisp. sz. (344) 2—2

Pályázati hirdetésény.

Az 1913 évi 69152 sz. B. M. rende-lettel a szászsebesi Zsófia kórháznál enge-délyezett II mázod orvosai állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Fzen állás javadalmazására: 1400 K alapfizetés, 480 K lékáséjenz, esetleg ter-mészeti lakás.

Felhívom pályázni szándékozókat, hogy az 1876. évi XIV. t. c. 68 §-ában előirt képesítésket igazoló okmányokkal fel-zerelt kérvényeit 1914 január 15 éig hozzám ter-jesszék be.

Nagyszeber, 1913. évi december hó 9-én.

Fabritius
alispán.

Un ideal preparat de oleu de pește

este celce s'a făcut renumit de aproape 4 decenii

Emulziunea Scott.

Substanțele fine a oleului de pește se disolvă în Emulziunea Scott în picuri mă-runți, de aceia nu rămâne indigestă nici de cel mai slab organism, așa că atât de bogată cum e în substanțe nutritive, să consumă de întregul organism. Adăugând, că acest pre-parat es mântănos și dulce, es ușor de în-chipuit, că să ia bucuros de mic și mare. — Trebuie însă să fie Emulziunea Scott adevărată.

Pretul unei sticle originale este 2 cor. 50 fl. Trimiteți 50 fl. în marce postale la Scott et Boyne Viena, VII. cu provocare la acest ziar și veți primi printr'o apotecă o sticlă de probă.
j) (275) 22—

Aspirin.

Tabletele de Aspirin

sunt la dureri de cap, masele, reumatism, influență etc. ca alinătoare de dureri recuno-scute. În foarte multe cazuri se imitează prin o marfă fără valoare. Ca să primiți veritabi-lele tablete de ASPIRIN, cereți apriat tablete de ASPIRIN, „BAYER“. Un tub cu 20 buc. à 5 gr. costă 1.20 cor. Refuzați imitațiunile.

(3) (307) 3 20

»Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inima română«.

Anunț de deschidere.

Am onoare a aduce la cunoștința On. public româneșe și în special a On. Preoțimi și Învățătorimi că me-a reușit să cumpăr casele cu

vestita prăvălie „la Gligor“

din Sibiu, Piața mică,

și pe care mi-am asortat-o cu toți artiicii de Manufactură atât pentru dame și domni, cât și pentru țărani și țărance.

Din cauza procesului ce l-am avut cu orașul stând prăvălia mai multe luni închisă, rog pe On. Preoți din jurul Sibiului, să binevoiască a reco-manda prăvălia mea credincioșilor din comunele D-lor.

Cu deosebită stimă:

Teodor Doboiu.

(343) 2—10

„AGRICOLA“, întreprindere de mașini agricole și motoare

BUDAPEST V. Kőrall-utca 9.

Tot felul de uleiuri și curele.

Ce e bun e și ieftin!

Motoare de oleu brut originale șvediane și originale Diesel pentru instalațiuni de mori și pentru alte scopuri industriale. **Motoare** de benzin și oleu brut pentru garnituri de treerat, cari funcționează în toată țara spre deplina îndestulare a cumpărătorilor.

♦ Se află totdeauna în depozit. ♦

Prețuri moderate. Condițiunile cele mai favorabile de solvire în rate pe mai mulți ani. Catalog de prețuri și deslușiri de speciali-tate se dau la cerere gratuit și franco.

(296) 9—12

∞ Corespondență românească. ∞

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

In Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotel r stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mili ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurță în orice parte, în-dată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt re-comandate

(133) 24—52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca fi-gura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai lim-pede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru face-rea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopo-telor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toace de metal

Prețcuranturi ilustrate gratis.

REVERENZII!

Premiat:

La „Croitoria Universală“ I. PETRASCU

Sibiu, strada Cisnădiei 30. — Telefon Nr. 172.

Bogat asortată cu cele mai bune și fine stofe se primesc și execută

Reverenzi pentru on. preoți

în cele mai bune condițiuni. — Croială modernă. — Serviciu solid și grabnic. — Pentru lucru se garantează. — Prețuri moderate.

(90) 26—

Spriginiți industria română.

Premiat:

Expoziția internațională de modă, Paris 1911: Grand Prix și m. de aur.

Expoziția universală d'n Roma 1911: Grand premiu și med. de aur